

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Кафедра режисури та хореографії**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗМІСТУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ,
ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЇХ ЗНАНЬ
З ДИСЦИПЛІНИ**

ДУЕТНО-СЦЕНІЧНИЙ ТАНЕЦЬ

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський) рівень**
(денна та заочна форма навчання)

з галузі знань **02 Культура і мистецтво**
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність **024 Хореографія**
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма **Хореографія**
(назва ОП)

Львів 2020

Укладач: кандидат педагогічних наук, доцент О.Є.Кузик

Рецензенти:

Петрик О.О. – професор, кандидат мистецтвознавства, народний артист України

Копильчак О.П. – завідувач циклової комісії КЗЛФККіМ, заступник голови Львівського відділення НХС України

Навчальна дисципліна **«Дуетно-сценічний танець»** спрямована на забезпечення художньо-творчої професійної самореалізації, оволодіння знаннями щодо правил та способів вивчення та виконання складних танцювальних рухів та технік дуетного танцю та складних елементів (композиційних зв'язок, підтримок тощо).

Результати навчання за дисципліною передбачають оволодіння навичками роботи викладача із солістами, дуетами, академічною групою, з професійним танцювальним ансамблем, а також роботи викладача із концертмейстером.

Методичні рекомендації розроблені відповідно до навчального плану підготовки бакалавра 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 024 «Хореографія», за освітньою програмою «Хореографія».

Рекомендовано студентам та викладачам мистецьких навчальних закладів.

**Мета, основні завдання та предмет навчальної дисципліни,
її місце в навчальному процесі.**

Програма навчальної дисципліни «Дуетно-сценічний танець» укладена відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня та напрямку освітньо-професійної підготовки бакалаврів.

Дисципліна є закономірним явищем в загальній професійно-освітній концепції хореографії. Даний курс є навчально-виконавським, де перед студентами ставляться творчі завдання, пов'язані з практичним вдосконаленням майстерності і розуміння основ дуетно-сценічного танцю, класифікації та методики вивчення підтримок у парі.

Програма навчальної дисципліни передбачає практичне вдосконалення виконавсько-хореографічних технік, принципи роботи у парі, прийоми партерної підтримки, прийоми повітряної підтримки.

Дисципліна «Дуетно-сценічний танець» є дисципліною вільного вибору студента відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра з галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність 024 «Хореографія», кваліфікація: «Бакалавр хореографії».

Дисципліна є завершальною нормативною дисципліною (практичні заняття та тем для самостійної роботи), з урахуванням методично-навчальних вимог Болонського процесу, для освітньої програми «Історія театру» та «Історія хореографічного мистецтва», яка викладається в 7 семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основи дуетно-сценічного танцю; особливості виконання елементів дуетно-сценічного. Вивчення дисципліни передбачає комплексне засвоєння матеріалу теоретичної і практичної частини, які пов'язана із засвоєнням знань з методики викладання класичного і народно-сценічного танцю.

Тривалість курсу та обсяг дисципліни:

Третій рік навчання, 7 семестр:

Денна форма навчання - загальний обсяг дисципліни – 120 год / 4 кредити ECTS, з них 32 годин практичних занять та 88 годин – для самостійного навчання/роботи.

Четвертий рік навчання, 7 семестр:

Денна/заочна форма навчання: протягом одного навчального року.

загальний обсяг дисципліни – 150 год / 4 кредити ECTS .

Денна форма навчання - загальний обсяг дисципліни – 150 год / 5 кредити ECTS, з них 32 годин практичних занять та 118 годин – для самостійного навчання/роботи. Складання заліку у 7 семестрі після проходження курсу дисципліни.

Заочна форма навчання – загальний обсяг дисципліни – 150 год / 5 кредити ECTS, з них 16 годин практичних занять та 134 годин – для самостійного навчання/роботи. Складання заліку – 8 семестр.

Головним завданням освітньо-професійної програми курсу навчання є забезпечити студентам здобуття знань, вмінь та розуміння, що відносяться до областей хореографічного мистецтва.

Мета:

1. Забезпечити підготовку фахівців у сфері хореографічного мистецтва. Надання студентам інформації з методики хореографічного мистецтва з акцентом на практичну творчу діяльність.

2. Забезпечити студентам здобуття знань, вмінь та розуміння, що відносяться до областей хореографічного мистецтва.

3. Забезпечити підготовку фахівців у сфері хореографічного мистецтва. Надання студентам інформації з методики хореографічного мистецтва з акцентом на практичну творчу діяльність.

Основною ціллю досягнення мети є підготовка студентів до самостійного проведення уроків дуетного танцю в юнацьких та дорослих хореографічних колективах з врахуванням специфічних задач, умов і контингенту учасників хореографічних колективів різних типів і видів танцювального мистецтва (студія або ансамбль класичного танцю, народного танцю, сучасного танцю, балету, театру), підготовка висококваліфікованих викладачів хореографічних дисциплін в новітніх мистецьких закладах освіти, середній та вищій школі.

Завдання:

Сформувати у здобувача першого (бакалаврського) рівня професійних компетентностей, спрямованих на вивчення історичного досвіду хореографічного мистецтва, усвідомлення закономірностей розвитку образотворення та вміння аналізувати еволюцію мистецьких практик; отримання навичок розв'язувати складні типові спеціалізовані задачі в мистецькій, дослідницькій та освітній галузях професійної діяльності, а також опанувати практичними навичками з дуетного танцю, зокрема:

- ознайомлення студентів з особливостями сценічної роботи в парі, оволодіння технікою виконання підтримок та вироблення навичок сценічного спілкування;

- навчити правильно виконувати танцювальні комбінації, на практиці застосовувати отримані знання;

- оволодіння студентами фундаментальних знань та навичок з хореографічного мистецтва, викладання хореографії, враховує новітні вимоги щодо зв'язку теоретичних та практичних положень та їхнім застосуванням в аналізі хореології через проходження науково-дослідної та навчальних практик; формує фахівців і викладачів з хореографії, здатних не лише використовувати набуті знання, але й генерувати нові на базі сучасних досягнень науки;

- підготовка фахівців в сфері виконавського мистецтва, викладацької, методичної діяльності в сфері початкової мистецької та позашкільної освіти;

- підготовка фахівців в сфері виконавського мистецтва, викладацької, методичної діяльності в сфері початкової мистецької та позашкільної освіти;

Досконале вивчення дисципліни сприяє розвитку у студентів знань, вмінь і навичок які допоможуть виконувати фахову діяльність в галузі хореографії,

розв'язати завдання проблем адаптації у середовищі пов'язаних з роботою у колективі як виконавець-танцівник, соліст і т.д.

Для досягнення результатів використовуються різні навчально-практичні засоби навчання:

- методичні: найважливішим завданням викладача дуетно-класичного танцю в процесі навчання технічним прийомом підтримки є виховання в студентів почуття пластичної краси, розуміння естетики хореографічного мистецтва.

- пізнавальні: курс передбачає вивчення студентами методики виконання технічно-акробатичних парних рухів з класичного танцю.

- практичні: оволодіння студентами технікою партерної та повітряної підтримки; здобування навичок сценічного спілкування з партнером або партнеркою, виробити почуття взаємного темпу.

Досконале вивчення дисципліни сприяє розвитку у студентів знань, вмінь і навичок які допоможуть виконувати фахову діяльність в галузі хореографії, розв'язати завдання проблем адаптації у середовищі пов'язаних з роботою у колективі як виконавець-танцівник, соліст і т.д.

Програма спрямована на оволодіння фундаментальними знаннями та навичками з хореографічного мистецтва, викладання хореографії, враховує новітні вимоги щодо зв'язку теоретичних та практичних положень та їхнім застосуванням в аналізі хореології через проходження науково-дослідної та навчальних практик; формує фахівців і викладачів з хореографії, здатних не лише використовувати набуті знання, але й генерувати нові на базі сучасних досягнень науки, культури та мистецтва.

У результаті вивчення курсу студенти повинні

Знати:

- закони роботи у парі та способи переміщення сценічних простором;
- анатомію та будову тіла, з метою упередження травм та каліцтва під час технічних навантажень;
- біомеханіку виконання рухів віртуозної техніки танцювального мистецтва різних народів;
- закономірності та етапи вивчення віртуозних технік в класичній та народно-сценічній хореографії;
- особливості виконавських технік в окремих народів світу з високою виконавською майстерністю за характером танцю.
- як виникла та встановлювалась системи дуетного танцю, розвивалася та збагачувалась теорія та методика викладання дуетного танцю, його виразні засоби та термінологію;
 - основні вимоги дуетного танцю;
 - методику побудови уроку дуетного танцю, цілі та задачі курсу, послідовність виконання вправ;
 - частини уроку, їх тривалість в залежності від вікових особливостей, методику подачі нового матеріалу;

- методику складання комбінацій екзерсису, allegro;
- педагогічний досвід видатних викладачів дуетного танцю;
- підготовчу роботу педагога дуетного танцю до уроку;
- можливості розвитку виконавської майстерності на уроках дуетного танцю;
- можливості використання акторської майстерності на уроках дуетного танцю;
- застосовувати навички дуетного танцю у сценічній практиці.

Уміти:

- визначати стильову приналежність віртуозних технік при створенні художнього образу в хореографічному мистецтві; володіти навичками постановки тулуба, ніг, рук, голови;
- володіти знаннями та правилами парного танцю, рухів віртуозної техніки різних народів;
- оволодіти навичками здійснення безпечної діяльності під час занять хореографією;
- враховувати індивідуальні фізичні і функціональні особливості виконавців під час навчально-тренувальних занять з метою запобігання травм.
- технічно і методично вірно виконувати рухи дуетного танцю;
- раціонально використовувати методи та прийоми виконання класичного танцю;
- застосовувати придбані в процесі навчання знання на практиці.
- вивчаючи матеріал студенти повинні знаходити положення стійкості (рівноваги) студенток в позах та різноманітних переходах.
- чітко будувати пози, методично вірно виконувати рухи класичного танцю.

Студентам забороняється виконувати підйоми за рахунок своїх фізичних сил. Їм необхідно навчитись піднімати партнерку, використовуючи їх стрибок.

Основною метою та завданням курсу є сформувати у здобувача першого (бакалаврського) рівня загальних, спеціальних та професійних компетентностей у галузі хореографічного мистецтва.

Результати навчання за дисципліною передбачають оволодіння навичками роботи викладача із солістами, дуетами, академічною групою, з професійним танцювальним ансамблем, а також роботи викладача із концертмейстером.

За результатами пройденого курсу у студентів мають бути сформовані такі фахові та професійні знання та навички:

- Оволодіння майбутніми спеціалістами-хореографами основами дуетного танцю;
 - Засвоєння законів роботи у парі;
 - Формування необхідних рис, таких як координація, почуття ритму, свобода тіля, орієнтація в сценічному просторі, вміння відчувати партнера;
 - Вивчення танцювальної техніки та основ методики й принципів викладання системи дуетних форм танцю;
 - Оволодіння лексичним матеріалом, термінологією;
 - Збагачення творчою фантазією для побудови своїх хореографічних творів, побудованих на техніці дуетного танцю;
 - Здатність виконувати постановчі роботи, виконувати хореографічні номери;
 - Уміти вчитися професійно виконувати роботу згідно з творчим завданням і створювати максимально ефективні мистецькі продукти;
 - Аналізувати та критично оцінювати твори хореографічного мистецтва, мислити професійними термінами, формулювати задачі до власної постановчої та виконавської діяльності, оцінювати факти пов'язані з танцювальною практикою із врахуванням сучасних освітніх, культурних тенденцій;
 - Володіти базовими загальними знаннями, а саме: теорії та історії хореографічного мистецтва, теорії та методики дуетно-класичного танцю, основ педагогічної майстерності і сценічної культури;
 - Використовувати фонову інформацію та танцювально-сценічні навички для формування фахівця.
 - Бути обізнаним та використовувати нові методики хореографічного мистецтва (в теорії та практиці).
 - Здатність оцінювати складність хореографічного об'єкту і знаходити відповідні шляхи реалізації із чітким визначенням меж використання цих об'єктів.
 - Володіти навичками роботи з суглобо-зв'язуючим апаратом;
 - Показати та пояснити танцювальні підтримки, скласти комбінацію.
- Курс дисципліни передбачає теоретичне засвоєння матеріалу, практичне виконання поставлених завдань та самостійного опрацювання окремих тем для поглиблення професійних знань і навичок.

Основна ціль освітньої програми та навчального курсу є підготовка фахівців в сфері виконавського мистецтва, балетмейстерської, викладацької, методичної діяльності в сфері початкової мистецької та позашкільної освіти, а саме:

Теоретичний зміст предметної області:

- різноманітність видів хореографічного мистецтва, їх зв'язок з соціокультурними явищами;
- єдність хореографічної теорії і практики;

- процес викладання фахових дисциплін;
- основні принципи створення хореографічного твору;
- принципи адміністративного забезпечення виробничого процесу.

Методи, методики та технології:

- методологія культурологічних дисциплін і мистецтвознавства;
- методи, технології навчання та відтворення хореографічного тексту;
- ситуаційні методики – вміння проводити аналіз конкретної проблеми і знаходження альтернативної дії;
- методи тренінгу з метою формування професійних знань, умінь і навичок; моделювання професійної реальності, експериментально-практичної дії; технології проектування творчого продукту – повний цикл його виконання від задуму до реалізації.

Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни оцінюються за результатами навчання, де студенту необхідно:

- Знати технічні прийоми роботи в парі. методику виконання портретної і повітряної підтримок
- Вміти продемонструвати техніку виконання підтримок; визначити причини допущених помилок та шляхи їх усунення;
- Демонструвати здатність до виконання технічних прийомів у парі, здатність до застосування технічних елементів дуетно-сценічного танцю у професійній діяльності.

Курс дисципліни передбачає теоретичне засвоєння матеріалу, практичне виконання поставлених завдань та самостійного опрацювання окремих тем для поглиблення професійних знань і навичок.

Дуетний танець – це танець, який виконується двома партнерами і має три види:

а/ танець в унісон – "двійка" – виконавці, як правило однієї статі; б/ другий вид дуету – пара: чоловік та жінка на простому сюжеті;

в/ третій вид дуету – діалог, коли кожний з виконавців розкриває свою тему, яка виражає конкретну думку.

Музична форма дуетного танцю – це антре, адажіо, чоловіча та жіноча варіації та кода. В наші часи ця форма змінюється завдяки новим музичним рішенням

Визначальне значення парних (дуетних) рухів в українському народному танці визначено в посібнику автора К.Василенко "Лексика українського народно-сценічного танцю", який на сьогодні є основоположним при вивченні хореографічної лексики (дев'ятнадцята група) - "рухи, що виконуються кількома виконавцями":

- рухи юнака і дівчини: жете в повітрі у парі; стрибки із підігнутими ногами та на спину; підняття дівчат на випрямлених руках; поворот дівчини до юнака; голубці в парі; ковзанки; різноманітні крутки дівчат на руках у юнаків; присядка - пістолет у парі з дівчиною;

- рухи двох юнаків: розніжки з опорою руками на спину партнера; розніжка з упором на спину партнера; підкидання на руках; перекидання партнера, колеси удвох; перекотиполе; комбінація присядки та партерної розніжки у повороті; повзунець із обхватом талії партнера; перекидання ноги через партнера; присядка-розніжка партерна під ноги партнеру; комбінації спарених повзунців тощо. Крім цього, пари дівчина + дівчина і юнак + дівчина виконують різноманітні біги, кружляння, стрибкові рухи.

Теми практичних занять співпадають з темами змістових модулів курсу та структура навчальної дисципліни.

2. Методичне забезпечення курсу.

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма та силабус;
- засоби підсумкового контролю (комплекс завдань для підсумкового контролю).

Основною метою та завданням курсу є сформувати у здобувача першого (бакалаврського) рівня загальних, спеціальних та професійних компетентностей у галузі хореографічного мистецтва.

Результати навчання за дисципліною передбачають оволодіння навичками роботи викладача із солістами, дуетами, академічною групою, з професійним танцювальним ансамблем, а також роботи викладача із концертмейстером.

3. Вивчення і практичне відрацювання завдань курсу передбачають набуття професійних компетентностей (ПК):

- Здатність до виконання технічних прийомів у парі.
- Здатність до застосування технічних елементів дуетно-сценічного танцю у професійній діяльності.
- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі «Культура і мистецтво» спеціальності «Хореографія» для вирішення широкого спектра типових задач мистецької освіти та виконавської діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахові компетентності (ФК)

- Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).
- Здатність володіти методикою викладання фахових дисциплін, основними методами хореографічної педагогіки.

- Здатність демонструвати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, вміти застосовувати їх як виражальний засіб.

- Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.

Здобуті знання збагатять інтелектуальне підґрунтя студентів, розширять їх світогляд і творчий потенціал. У взаємодії зі знаннями з суміжних дисциплін вивчення історії хореографічного театру сприятиме формуванню цілісного уявлення про танцювальну культуру, глибшому розумінню характеру взаємодії різних видів хореографічного мистецтва, закономірностей його розвитку.

Зміст запропонованого матеріалу складається з наступних елементів:

1. Перелік питань, що охоплюють зміст робочої програми.
2. Приклади типових завдань, що виносяться на іспит (залік).
3. Порядок поточного і підсумкового оцінювання знань.
4. Інформаційне та методичне забезпечення.
5. Список рекомендованої літератури.

1. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ОХОПЛЮЮТЬ РОБОЧІЙ ЗМІСТ ПРОГРАМИ З «ДУЕТНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ» (інтегрований курс)

Модуль 1: Дуетний-класичний танець (Pas de deux) — вид сценічного танцю, що побудований на основі класичного танцю. Принципи роботи в парі. (Танець двох з використанням підтримок).

Теми модуля:

1. Екзерсис як комплекс вправ для вдосконалення віртуозної техніки.
2. Теорія та методика викладання дуетно-сценічного танцю. (Правильна постановка (позиція – положення, що фіксує початок чи закінчення руху) ніг, корпусу, рук, голови – рецепт розвитку технічної майстерності танцівника).
3. Опанування елементарними навичками координації (розвиток координації у злитих вправах. Temps lié з перегинанням корпусу. Виховання музичальності виконання. Четверте і п'яте port de bras. Відпрацювання рухів allegro в різних музичних розкладках, їх поєднання в комбінаціях).
4. Система вправ класичного танцю за «Системою А.Я.Ваганової». (Взірці навчальних вправ та особливості організації занять у класичній школи).
5. Розвиток координації в процесі опанування класичним танцем (Виразні засоби класичного танцю, їх збагачення новими пластичними формами народного танцю, сучасної хореографії. Особливості використання поз класичного танцю в екзерсисі біля станка).
6. Опанування віртуозних рухів в класичному танці.
7. Формування та розвитку техніки виконання на пуантах в класичному танці (практичні заняття).

8. Опанування виконавськими прийомами в *adagio* (Розвиток координації та музичності виховання – одне з основних завдань *adagio*. Значення *adagio* для процесу опанування рухами *allegro*. Виховання сили ніг за рахунок вправ, що виконуються на одній нозі. Використання переходів з однієї ноги на іншу).

9. Опанування прийомами виконання великих стрибків (Принципи поєднання основних і допоміжних рухів в *allegro*. Комбінування великих стрибків з танцювальними вправами, що поєднують одні стрибки з іншими. Відпрацювання стрибків у чистому вигляді та в комбінаціях)

10. Комплекс стрибків під час виконання танцювальних композицій у парі. (Комбіновані підтримки. Маленькі та великі стрибки і підйоми).

11. Основи класичного танцю як основи пластичних рухів в парному виконанні комбінацій та постановок. Акробатика та гімнастика у хореографії.

12. Основні прийоми підтримки у повітрі. (Повітряні підтримки в маленьких стрибках. Виразні засоби класичного танцю, їх збагачення новими пластичними формами народного танцю, сучасної хореографії. Особливості використання поз класичного танцю в екзерсисі біля станка).

13. Основний прийом партерної підтримки (Правильна постановка ніг, корпусу, рук, голови – рецепт розвитку технічної майстерності танцівника).

14. Підтримка партнерші двома руками за талію. Обводки. (Розвиток координації у злитих вправах.. Виховання музикальності виконання. Відпрацювання рухів різних музичних розкладках, їх поєднання в комбінаціях)

15. Підтримка партнерші двома руками за обидві руки та однією рукою. (Взірці навчальних вправ та особливості організації занять).

16. Особливості підготовки до виконання складних вправ і композицій в парах. (Укріплення тіла, розтяжка м'язів, виворотні позиції ніг, виконання на пальчиках ніг).

Модуль 2: Тенденції розвитку народно-сценічного танцю та його місце у напрямках бальної, сучасної та народної хореографії. (Техніки та особливості танцювального мистецтва, класифікація за жанрами).

1. Стильові та жанрові особливості танцювальних дуетів (Дуетний танець як складова частина великих танцювальних форм. Дуетний танець як самостійна вистава)

2. Дуети та особливості композиційних постановок у народно-сценічних танцях.

3. Лексика народних танців різних регіонів України – техніка та манера виконання, трюки.

4. Віртуозна техніка у хореографічних постановках (Чоловіча віртуозна техніка у танцях, техніка виконання народних танців: значення акторської майстерності).

5. Танцювальна культура (Особливості виконання танців, техніка і манера виконання).

6. Виконавська техніка у хореографічних постановках (Чоловіча техніка у танцях, техніка виконання народних танців: значення акторської майстерності).
7. Особливості танцювальної культури з особливими ознаками ознаками дуетного танцю, характер їх виконання. (Характеристика танців народів світу, манера та техніка їх виконання).
8. Сценічна практика і танцювальна культура (Особливості виконання танців, техніка і манера виконання).
9. Виконавська культура та особливості акторської майстерності у виконавській практиці танцівника.
10. Хореографічні постановки як синтез образів, технік та композиційних задумів (Техніка виконання і художнє виконання танцю).
11. Танець як фактор формування сценічної культури. (Хореографічне виховання, як складова загальної освіти. Формування творчої особистості, що здатна сприймати та розуміти мистецтво. Мистецький інструмент підвищення морального та художнього рівня молоді, розвитку потреб висококультурної особистості).
12. Мистецькі образи в народному танці (Акторська майстерність у галузі хореографії).
13. Сюжетні танці як засіб вираження думки через композиційні образи (Вільні балетні трупи ХІХст., українське музично-драматичне мистецтво в сер.20-х років ХХ ст., театральні постановки за традиціями класичного балету).
14. Сучасна хореографія та естрадно-спортивний танець (Гімнастика та акробатика).
15. Спортивно-акробатичні елементи в хореографії («колеса», «кульбіти», «фор-де-шпрунги», стійки на руках, розтяжки в шпагати).
16. Сучасний танець як фактор формування сценічної культури (модерн танець, джаз-модерн, брейк-данс).
17. Композиція дуетного танцю. Особливості виконавських стилів).
18. Композиція і постановка танців з акробатичними елементами. (Спортивні танці як засіб вираження думки через композиційні образи).

2. ПРИКЛАДИ ТИПОВИХ ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ (залік).

Наступні питання є базовими для формування різних тестів (тестових завдань) для складання модульного контролю.

Питання практичних модулів “Народно-сценічний танець”:

Питання, на які студенти повинні відповісти у письмовій формі, шляхом написання рефератів індивідуального аналізу тем:

1. Що таке дует? Дати кілька визначень.
2. Скільки видів має дует? Дати повну відповідь по кожному виду.
3. Що таке музична форма дуетного танцю?
4. Чи можливий дуетний танець без музичної форми? Чому?
5. В якому столітті з'явився дуетно-класичний танець?

6. В дуетно-класичному танці одразу були присутні підтримки? Хто і в якому році зробив нововведення у дуетно-класичний танець.
7. В якому столітті змінюється танцювальна форма та його мова? Що нового з'являється у дуетному танці цього століття.
8. Чи всі балетмейстери ХХ століття підтримували використання акробатичних елементів та високих підтримок в класичному танці? Чому? Дайте повну відповідь.
9. Хто із перших рядянських балетмейстерів почав відновлювати і реставрувати класичні балети? Яким чином? Як це вплинуло на дуетносценічний танець?
10. Назвіть балетмейстерів реформаторів.
11. Назвіть балетмейстера новатора.

Питання самостійних модулів “Народно-сценічний танець”:

Питання до самостійної роботи:

1. Визначити загальні положення про дуетну форму танцю.
2. Визначити методичні аспекти виконання підтримок обома руками за талію.
3. Визначити методичні аспекти виконання зв'язуючих рухів в дуетному танці.
4. Визначити методичні аспекти виконання підтримок в маленьких та великих позах.
5. Визначити методичні аспекти виконання поворотів, обводок, обертів в дуетному танці.
6. Визначити методичні аспекти виконання підтримки в «падаючих» позах та положеннях.
7. Визначити методичні аспекти виконання підтримок за одну руку.
8. Визначити методичні аспекти виконання маленьких стрибків та підйомів до рівня плеч.
9. Визначити методичні аспекти виконання стрибків з підтримкою обома руками за талію.
10. Визначити методичні аспекти виконання стрибків з підтримкою однією рукою.
11. Складіть комбіновану підтримку.
12. Визначити методичні аспекти виконання неповного повороту на руках з підкиданням у повітря.
13. Визначити методичні аспекти виконання стрибків на руки.
14. Визначити методичні аспекти виконання великих стрибків, підйомів на плечі.
15. Проаналізувати основний поворот на 360° з підтримкою за дві руки.
16. Охарактеризувати комбінацію temps lie на 90°.
17. Визначити та охарактеризувати пози attitude effacee et croise з підтримкою обома руками за талію.
18. Визначити та охарактеризувати пози ecartee вперед і назад з підтримкою обома руками за руки.
19. Охарактеризувати виконання турів з IV та V позицій endedans та endehors.

20. Визначити основні види підтримок за руки.
21. Визначити основні види опускання в позі I arabesque.
22. Проаналізувати методику виконання changement de pieds, pas assemble (з просуванням в сторону), sissone з завершенням I arabesque.
23. Визначити варіанти виконання комбінацій в позі «рибка».
24. Визначити варіанти виконання комбінацій в позі «ластівка».
25. Визначити варіанти виконання комбінацій підйому партнера на плече іншого партнера у положенні «сидячи», «лежачи», стоячи на коліні».
26. Проаналізувати методику виконання комбінації з використанням grand jete, dgandjete en tournant.
27. Дати характеристику методики виконання підйому з місця.
28. Дати характеристику методики виконання підйому на одну руку партнера.
29. Охарактеризувати техніку підкидання партнерки у позі «рибка» без повороту.
30. Охарактеризувати техніку підкидання партнерки у позі «рибка» з поворотом, «двійна рибка».
31. Визначити вплив імпровізації на дуетно-сценічну хореографію.
32. Охарактеризувати види акробатичних підтримок та їх рівні.
33. Проаналізувати види підтримок на основі контактної імпровізації.
34. Охарактеризувати види підтримок на основі бальної хореографії.
35. Визначити основні елементи класичної підтримки.
36. Визначити основні елементи акробатичної підтримки (підйом, координація зусиль).
37. Проаналізувати та охарактеризувати динамічні підтримки (оберти, «Польоти», обороти, перевороти).
38. Визначити класифікацію підтримок (прямі та зворотні, високі та низькі).
39. Охарактеризувати статичні вертикальні підтримки «Ластівка» та підтримки в положенні сидячи.
40. Проаналізувати методику виконання «Арабеск», «Аттіюд», «Шпагат».
41. Охарактеризувати підтримки у виконанні тріо.
42. Проаналізувати підтримки з використанням предметів.

3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З «ДУЕТНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ»

Система оцінювання знань студентів з курсу складається з поточної та підсумкової форм контролю.

Поточний контроль застосовується до таких форм роботи студентів: участь у практичних заняття та самостійна робота.

Під час занять відбувається самостійне відпрацювання студентами танцювальних рухів дозволяє педагогу оцінити наскільки зрозумілий навчальний матеріал, внести відповідні зміни. Важливим параметром успішного навчання є стійкий інтерес до занять, який проявляється в регулярному відвідуванні занять кожним учнем, стабільному складі груп.

Ці показники постійно аналізуються педагогом і дозволяють йому корегувати свою роботу. Підсумкова форма контролю проводиться у формі відкритих занять. Результати оцінюються візуально, в залежності від початкових природних даних студента.

Методи опитуванн:

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять визначаються кафедрою і відображаються у робочому плані дисципліни. Тестовий контроль можна проводити як на практичних, так і на лекційних заняттях.

Форма проведення іспиту – практичний показ, тестування та усне опитування. Вона затверджується кафедрою і відображається у робочій навчальній програмі дисципліни.

Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно із структурою залікових кредитів.

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою.

Засоби діагностики успішності навчання.

Діагностичні засоби забезпечується можливістю оцінювання рівня досягнення та ефективності сформульованих і реалізованих у системі цілей освіти та професійної підготовки.

Критерії оцінювання результатів з курсу дисципліни.

Основа для визначення оцінки – рівень засвоєння студентами матеріалу, передбаченого освітньо-професійною програмою.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю - 7 семестр.

№ п/п	Вид діяльності	Кількість Рейтингових балів	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	2	10	20
2.	Робота на практичних заняттях	4	10	40
3.	Модульна контрольна робота	2	10	20
4.	Самостійна робота	1	10	10
	Всього без підсумкового контролю			90

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Поточний контроль: практичний показ, оцінка роботи в малих групах, захист вибіркових завдань з тем самостійної роботи..

Підсумковий контроль: екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		Залік
A	90 – 100	5	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
B	81-89	4	<i>Дуже добре</i>	
C	71-80		<i>Добре</i>	
D	61-70	3	<i>Задовільно</i>	
E	51-60		<i>Достатньо</i>	
FX	26-50	2	<i>Незадовільно</i>	<i>Незараховано</i>
F	0-26			

4. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Практичне навчання (форми – групові проекти, спільні роботи, творчої комунікації та співпраці і т. д.) , тренування та відпрацювання віртуозних технік.

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: усний виступ- презентація (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні,

дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- Навчальні дискусії;
- Створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо);
- Складання практичного показу з теми модуля за заданим, або самостійно складеним планом;
- Підготовка показів з теми модуля;
- Розробка тестових завдань з теми модуля;
- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу;
- Написання реферату з тем змістового модуля.

В процесі самостійної роботи рекомендовано перегляд відеоматеріалів концертних виступів провідних хореографічних колективів України та світу, які можна знайти на інтернет - сервісах Google, YouTube і т.д.

Офіційний сайт Львівського національного університету імені Івана Франка: <http://www.lnu.edu.ua>; віртуальне навчальне середовище Moodle; навчальні та робочі плани; дидактичні матеріали для самостійної роботи студентів; методичні вказівки для виконання курсових і дипломних проєктів; критерії оцінювання знань; пакети комплексних контрольних робіт.

Наукова бібліотека, читальні зали, віртуальний читальний зал і з доступом до мережі Інтернет.

Протягом практичних занять студентам пропонуються відео записи зразків дуєтного танцю.

Навчальний процес забезпечено розробленими для кожної дисципліни та практики навчально-методичними комплексами, методичними рекомендаціями.

Систематичне здійснення заходів які визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь, та навичок вимогами нормативних документів вищої освіти (самоконтроль, кафедральний, факультетський, ректорський контроль). Здійснення заходів запобігання та виявлення академічного плагіату у здобувачів освіти.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Серебреников Н. Н. Поддержка в дуэтном танце: Учебник. 3-е изд., испр., доп. – Ленинград: Искусство, 1985. – 144 с.
2. Собинов Б., Суворов Н. Поддержка в танце. – М.: Искусство, 1964. – 84 с.
3. Онищенко О. А. Акробатика. Посібник для викладачів середніх шкіл і громадських тренерів. – Київ: Здоров'я, 1966. – 92 с.
4. Дуєтно-сценічний танець. Методичні вказівки для викладачів та студентів спеціалізації хореографічне мистецтво. / Состав. В.В. Пуйова, В. М. Пуйов. – Рівне: РДК, 1994. – 46 с.

Допоміжна. Класичний танець

1. Базарова Н. П. Классический танец. Методика четвертого и пятого года обучения. – 2-е изд., испр. – Ленинград: Искусство, 1984. – 199 с.
2. Базарова Н., Мей В. Азбука классического танца: Учебно-методическое пособие, 2-е изд. – Ленинград: Искусство, 1983. – 207 с.
3. Балет: Пер. с англ. – М.: ООО “Издательство Астрель”: ООО “Издательство АСТ”, 2003. – 64 с.
4. Балет. Уроки: Иллюстрированное руководство по официальной балетной программе / Пер. с англ. С. Ю. Бардиной. – М.: ООО “Издательство Астрель”: ООО “Издательство АСТ”, 2003. – 144 с.
5. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. – 2-ге вид. – Київ: Музична Україна, 1990. – 256 с.
6. Березова Г. О. Классический танец в детских хореографических коллективах. – Киев: Музична Україна, 1979. – 260 с.
7. Ваганова А. Я. Основы классического танца. – Москва – Ленинград: Искусство, 1948. – 207 с.

8. Ваганова А. Я. Основы классического танца. – Ленинград: Искусство, 1963. – 180 с.
9. Волынський А. Л. Книга ликований. Азбука классического танца. – Санкт-Петербург: Лань, Издательство Планета музыки, 2008. – 352 с.
10. Головкина С. Н. Уроки классического танца в старших классах. – М.: Искусство, 1989. – 160 с.
11. Звездочкин В. А. Классический танец. Учебное пособие для студентов высших и средних учебных заведений искусств и культуры. – Ростов-на-Дону: Феникс. Серия “Учебники и учебные пособия”, 2003. – 416 с.
12. Классический танец. Краткое методическое пособие. Первуй год обучения. / Состав. Л. И. Ярмолович. – М.: Советская Розсип, 1959. – 32 с.
13. Классический танец. Слитные движения. Методическое пособие для преподавателей хореографических училищ. / Состав. В. С. Костровицкая. – М.: Искусство, 1961. – 56 с.
14. Классический танец. Методическая разработка практических уроков для студентов отделений хореографии института культуры. / Ред. Б. Я. Брегвадзе. – Ленинградский ордена дружбы народов государственный институт культуры им. Н. К. Крупской, 1984. – 62 с.
15. Костровицкая В. С. 100 уроков классического танца (с 1 по 8 класс). – Ленинград: Искусство, 1972. – 240 с.
16. Костровицкая В. С., Писарев А. А. Школа классического танца. – Ленинград: Искусство, 1968. – 262 с.
17. Костровицкая В. С., Писарев А. А. Школа классического танца. 3-е изд., испр. / Науч. Ред.. И. А. Трофимова. – Ленинград: Искусство, 1986. – 261 с.
18. Медова М.-Л. Классический танец. – М.: ООО Издательство АСТ. Издательство Астрель, 2004. – 47 с.
19. Мессерер А. Уроки классического танца. – Санкт-Петербург: Лань, 2004. – 400 с.
20. Прибылов. Методическое пособие по классическому танцу для педагогов-хореографов младших и средних классов. – М.: АО “Галерия”, 1999. – 63 с.
21. Словар терминов классического танца. / Состав. В. Дерпасян. – Єреван: Луйс, 1978. – 59 с.
22. Тарасов Н. И. Классический танец. Школа мужского исполнительства. – 2-е., испр. и доп. – М.: Искусство, 1981. – 479 с.
23. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник. – 2-е вид. – Київ: Альтерпрес, 2007. – 324 с.
24. Чеккети Г. Полный ученик классического танца. / Грациозо Чеккетти; пер. с итал. Е. Лысовой. – М.: АСТ: Астрель, 2007. – 504 с.
25. Ярмолович Л. Элементы классического танца и их связь с музыкой. Опыт музыкального оформления урока классического танца. – Ленинград – Москва: Музгиз, 1952. – 137 с.
26. Ярмолович Л. Принципы музыкального оформления урока классического танца – Ленинград: Музыка, 1968. – 144 с.

Допоміжна. Народно-сценічний танець

1. Аксьонова І. Ю. Основи українського народно-сценічного танцю: історичний аспект / І.Ю. Аксьонова – Рівне: РДГУ, 2009. – 135 с.
2. Василенко К.Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю / К.Василенко.. – К.: Мистецтво, 1971. - 562с.
3. Годовський В.М. Повітряні підтримки у дуетно-сценічному танці. Методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів спеціалізації 7.020202 «Хореографія»./ Володимир Годовський, Люція Зань. –Рівне: РДГУ, 2004. -75с
4. Богданов Г. Работа над танцевальной речью. Учебно-методическое пособие / Г. Богданов. Ч. 1. - М.: Союзтеатр, 2006. - 160 с.
5. Бондаренко Л. Танцювальні композиції та етюди танців народів світу /Людмила Бондаренко, Олександр Бердовський. – К.: Музична Україна, 1969. – 229 с.
6. Серебренников Н.Н. Поддержка в дуэтом танце. – Л.: Искусство, 1999.
7. Собинов Б.Н., Суворов Н.И. Поддержка в танце. – М.: Искусство, 1999.

Словники. Енциклопедії. Довідники.

1. Азбука кино / Состав. И. И. Чанышев. – М.: Киноцентр, 1990. – 65 с.
2. Балет: Энциклопедия / Гл. ред. Ю. Н. Григорович. – М.: Советская энциклопедия, 1981. – 623 с.
3. Балет. Танец. Хореография; Краткий словарь танцевальных терминов и понятий / Сост. Н. А. Александрова. – Санкт-Петербург Лань; Планета музыки, 2008. – 416 с.
4. Васильева Е. Танец. – М.: Искусство, 1968. – 246 с.
5. Все об балете: Словар – справочник / Сост. Е. Я Суриц, ред. Ю. И. Слонимський. – М.: Музыка, 1966. – 454 с.
6. Все об искусстве / Текст М. Барберри; Пер. с англ. Г. П. Смирнова. – М.: ООО “Издательство АСТ”, ООО “Издательство Астрель”, 2003. – 143 с.
7. Грент Г. Практический словарь классического балета. – М.: МГАХ, РАТИ – ГИТИС, 2009. – 136 с.
8. Деген А., Ступников И. Ленинградский балет. 1917 – 1987: Словарь-справочник. – Ленинград: Советский композитор, 1988. – 264 с.
9. Деген А., Ступников И. Мастера танца. Материалы к истории Ленинградского балета 1917 – 1973. Солистки. Солисты. Балетмейстеры. Педагоги. Держеры. – Ленинград: Музыка, 1974. – 248 с.
10. Энциклопедический словарь юного зрителя / Гл. ред. Ю. Н. Минина, Г. В. Таттар. – М.: Педагогика, 1990. – 416 с.
11. Энциклопедия фитнеса / Элла Карпе. – Пер. с англ. М. Котельниковой. – М.: ФАИР_ПРЕСС, 2003. – 368 с.
12. Каал Кейт. Балет / Пер. с англ. Е. Мамонтовой. – М.: ООО “Издательство АСТ”, ООО “Издательство Астрель”, 2001. – 64 с.
13. Культура. Энциклопедия. Развлечения. Одежда. Спорт / Ред. А. Ю. Бирюкова. Пер с англ. – М.: РОСМЭН, 1999. – 158 с.

14. Лібретто. М. А. Скорульський. Лісова пісня. Балет в трьох діях, семи картинах. В. Д. Кирейко Лісова пісня. Опера-феєрія в трьох діях п'яти картинах. – Київ. Музична Україна, 1982. – 120 с.
15. Лібретто. П. І. Чайковський. Лебедине озеро. Спляча красуня. Лускунчик / Упорядник Д. Маковій. – Київ. Музична Україна, 1982. – 119 с.
16. Мельничук Г., 1000 незабутніх імен України. – Київ: Школа, 2005. – 288 с
17. Мир профессий: Человек – художественный образ / Состав. А. Смирнов. – М.: Молодая Гвардия, 1987. – 383 с.
18. Моррис Н. Музыка и танец / Пер. с англ. Д. Н. Кротовой. – М.: ООО “Издательство АСТ”, ООО “Издательство Астрель”, 2002. – 32 с.
19. Патрік Паві: Словник театру. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 640 с.
20. Советские балеты. Краткое содержание / Сост. А. М. Гольцман; Общая ред. С. В. Аксюта. М.: Советский композитор, 1984. – 320 с.
21. Современная энциклопедия “Аванте+”. Музыка наших дней / Вед. ред. Д. М. Володихин. – М.: Аванте+. 2002. – 432 с.
22. Туркевич В. Д. Хореографічне мистецтво у персонах. Наукове видання. Довідник. – Київ: Біографічний інститут НАН України, 199. – 224 с.
23. Цирк. Маленькая энциклопедия. – 2-е изд., перераб. и доп. / Состав. А. Я. Шнелер, Р. Е. Славський. Глав. ред.. Ю. А. Дмитриев. – М.: Советская энциклопедия, 1979. – 448 с.
24. 100 балетных либретто / Состав. Л. А. Энтелис. – М.: Музыка, 1966.–304с
25. 100 найвідоміших українців – Вид. третє, виправлене доповнене / Ред. Ю. Павленко. – Київ: ТОВ “Автограф”, ТОВ “КД “Орфей”, 2005. – 640 с.
26. 100 опер / ред.-сост. М. Друскін. – 7-е изд., доп. – Ленинград: Музыка, 1981. – 488 с.

В процесі самосійної роботи рекомендовано перегляд відеоматеріалів концертних виступів провідних хореографічних колективів України та світу, які можна знайти на інтернет - сервісах Google, YouTube і т.д.